

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
 на цілий рік . . . 12 р. ав.
 на пів року . . . 6 р. ав.
 на чверть року . . . 3 р. ав.
 на місяць . . . 1 р. ав.
За границею:
 на цілий рік . . . 20 рублів
 або 40 франків
 на пів року . . . 10 рублів
 або 20 франків
 Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских св'ят о год. 6-їй пополудни.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

З нагоди археологічного з'їзду в Києві.

Всі польські дневники майже без виїмки, дали собі волю, з нагоди археологічного з'їзду в Києві виступити з кпинами против Русинів. Може і не були б ми подали причини до такої утіхи неприхильних нам кругів, коли б Тов. ім. Шевченка на запросини київського комітету відповіло було відразу притакуючо, а наші учені поїхали з готовими рефератами, та не оповідаючись нікому, на засіданнях археологічного з'їзду відчитали їх у своїй рідній мові. Певно, що тоді комітет не мав би смілости перед лицем учених цілої Славянщини знехтувати так брутально права нашої мови, як се стало ся тепер зі сторони російського уряду. Реферати відчитаноб тоді в українській мові, але чи оно малоб яке ширше значінє для української справи в Росії? Сумніваємо ся, бо виїмка не збиває ще засади, а при теперішній засаді російського уряду сей виступ українських учених остав би на далі тільки виїмкою.

Отже Тов. ім. Шевченка пішло иншою дорогою. Бо всякий зміркує, що явний дозвіл на реферати в українській мові, було би се півурядове признанє прав існування сеї мови в тій імперії де она засуджена на цілковите придушенє. Було би се засадничє признанє зі сторони російського уряду, що така мова існує, розвиваєсь, здобула собі становиско між славянською родиною і годна обняти всі області людского знаня і науки. Так і розуміло сю справу Тов. ім. Шевченка, коли поставило єї, сказатиб, на вістрю меча: звернуло ся передовсім до комітету з заявою, що лише тоді возьме участь в з'їзді, коли справа проскрібованої в Росії укра-

їнської мови буде засадничо і ясно порішена що до заповідженого з'їзду. Так поставлена справа пішла до міністерства і оно відповіло очевидно, після засади, якої придержує ся російський уряд зглядом української мови. Цілком природно і — здаєсь, не могло навіть інакше вийти. Але чи тут є яка хотьби найменша причина для наших Поляків кпити та тішити ся неуміркованою радостію з сеї нагоди? Ні, найменшої!

Бо от, недавно, лучило ся таке саме і Полякам на гагській конференції. Заходили ся прецінь Поляки коло того, аби увагу міжнародної конференції звернути на себе. Видали були маніфест, який розділено членам гагської конференції всіма способами старали ся поставити квестію польску на порядок дневний мирових розправ. Але все те прогуло безслідно, конференція збула їх мовчанкою. Ріжно можна би толкувати сю мовчанку. А коли у нас було би тільки злоби, що у наших польских приятелів, то і ми могли-б сягнути до історії і фактичними аргументами доказувати рації сего відкиненя польского маніфесту рєпрєзєнтантами європейских держав. Не перебираючи польські дневникарі, ми моглиб почавши від розборів Польщи, та їх причин а скінчивши на теперішних галицких крахах банкових, доказувати, що польска суспільність не доросла до самоуправи і власти, що она потребує опіки і — кнута. На сій підставі ми моглиб признати цілковиту слупність гагській конференції, що она »копнула ногою« польску справу; як отсе написав Przegląd в справі археологічного з'їзду.

З рафінованою злобою і майстерскою

гіпокризією подає Przegląd у вступній статі ось-які виводи: »На археологічнім з'їзді, що відбуде ся дня 13. с. м. Києві, позвонило правительство уживати »чужих« мов, до яких зачислив польску, француску і німецку(?) до своїх пануючих на з'їзді вписало лише російську мову, а відмовило прошенню львівського товариства ім. Шевченка о допущенє »української мови«. В сей спосіб російське правительство зазначило, що не похваляє(!) сепаратизму руского і не позволить пописувати ся ним(!) на з'їзді: в місті, що є »материю міст русских« може бути лише одна домашня мова: російска, а побіч него з чємности лише допущєно »чужі«. Таке є становиско петербургского правительства. Думаємо, що не слушно добачено в нїм образи Русинів і сказано їм, що Росія попросту »копнула їх ногою«. Прецінь сей наїд властиво ще не усталив своєї назви, ані своєї мови: в київщині називає ся »українским — в иньших місцевостях »малоруским«, у нас русским (хотя русским називають Росіяне свій наїд), вкінци на Угорщині »Угорско Русею« (на Буковині — »буковинсько Русею«, а в Америці — »американсько Русею« — Рєд.); що до язика та ортографії та сама ріжнородність, досить значна навіть в самім Львові. З сего вільно вивести, що Русини творять доперва етнографічний елемент, який ще не скристалізував ся в народ(!). Їх найперні писателі, як Гоголь, Костомарів, Марко Вовчок писали по російски; Шевченко є виїмкою, впрочім дуже зрозумілою, бо се був поет не народний, але людський(!); Котляревский говорив лишє російскою мовою, ніж українскою. Словом, сі визначні особистости своєю діяльністю вказували виразно, що їх мова

НАТАЛЯ

або

ДВІ ДОЛІ РАЗОМ.

Поема Михайла Макаровского.

ПІСНЯ ПЕРВА.

ЛЮБОЩІ.

(Далі).

То був з Хресців Кононенко Опанас, левенець;
 Вісім хур провадив риби: там був оселедець,
 Ляц, сула, тарань, чахоня, чабаки, сєврюга,
 Короп, щука, таловірка, лин і окунь з луга.
 Молодий, та ба: мисливець! був і у столицях,
 В Таганрозі і Ростові, у донських станицях
 Заробля; а на господі? все на св'їті має;
 120 Бо одинчик, хвалить Бога, гадки не гадає.
 Вже під його підстигались козак і міщани;
 І Роменці і Полтавці, Кримці й Слобожани;
 Но і батько заповідав і старенька мати
 Там, де Госпідь сам покаже, рученьку вязати.
 Се провідала та Катря, облетавши села:
 Жінка хитра, доступная, гарна і весела;
 Хоть до кого підлєстить ся і що хоче знає,
 Тайну з серця, слово з рота, де бажа, виймає.
 І казала, як циганка, знавши ворожити,
 130 Що Наталя за Панасом вік свій буде жити!
 Хтож повірив? всі сьміялись; но в одну годину
 Госпідь разом надляє двічі сиротину.
 Опанась, прибувши в Хресці досвітком раненько,
 Татусєви і матусєі поклонивсь низенько;
 Розказав їм про дорогу, про товар і плату,
 Про харчі собі й на челядь і на скот утрату.

Що на мостове розкидав, смолу, перевози,
 На підіски, на ухналі, ярма і занози
 Тут старенькі звеселились, родичів зкликали,
 140 Напекли і наварили, їли попивали,
 Завела ся всяка гутір; що хто мав, калякав;
 Инчі пісні засьпівали, дехто так варнякав.
 Із жінок-же Тараниха мов пророкувала,
 Про дружину для Панаса толкувати стала.
 Влас і Стеха обізвались: »ми того й бажаєм!
 Коли схоче син женить ся, то не помішаєм,
 І нуждить його не будем, Бог йому помога!
 Хоть-би трапилась сирітка, дівчина убога
 Аби добрая, покїрна й сорому боялась,
 150 Та Панасови душею й серцем сподобалась,
 Раді будем, нас худоба людська не здивує;
 Без неї хто розум має, вік не голодує.
 Тут Панас уже й не стямивсь! очі мов горіли;
 Руки, ноги затрусились; щокі червоїли:
 Так зрадів він! та аж швидко кинув ся із хати,
 Щоб холодною водою нуд угамувати.
 Якже бенкети минулись, взявши дядька Хмару,
 Дав йому тарані сотню та сєврюжок пару,
 Побалакав звичайненько, та тоді й признав ся,
 160 Що в Теплицях з дівчиною гарною зазнав ся.
 »Сядь же, дядечку, на шкапу і дмухни в Теплиці,
 Розпитай ся: дівка, кажуть, дова удовиці...
 Хай і так! як-же у серці віру й Бога має,
 У худой за собою славоньки не знає;
 То я викину, тай швидко, молодецьку штуку,
 Дам їй серденько за серце, рученьку за руку;
 Оженю ся, щоб сїдая ненька отдохала,
 І пораду, і помогу, і потіху мала.
 Він казав, а хитрий дядько мов того не слухав,
 170 Натрусив з ріжка кабаки, раз, другий понюхав,
 Потім каже: »чи тобі-ж то талану не знати,
 Незнакомо сиротину за хазяйку брати?
 Може п'яця та но селам бродить без свитини,
 По коморі не ходила і коло скотини.

льокальна(!), коли піднесе ся до літерацик височин(!) то стає російською(!).»

Ну, на такій самій підставі, на якій отсе Przegląd опирає свої виводи, можна би вивести, що коли Шашкевич і др. писали по польски та говорили і говорять нею незле, а навіть Франко знає добре польську мову та і писав на ній не малу часть своїх творів, ну, можна би вивести, що коли льокальна мова українська піднесе ся до літерацик височин(!), то стає польською!

На таку льогіку нема иньшої відповіді, як лише здвигнути плечима. Але цікавішим є дальший уступ сеї статі. Політики — каже Przegląd — пішли в тім напрямі ще дальше, бо через довгі літа піддержували тезу «одного народа» від Ураля аж до Сяну. Се тверджене найшло потім (!) противників, утворив ся український табор, однак завсїгди по нинішній день остали ся численні прихильники «одного народа» і ведуть завзяту борбу з українцями. А коли так є, та коли визнаві народної єдності від Ураля до Сяну хотять без сумніву на археологічнім з'їзді в Києві говорити по російски, як своїм язиком, за що навіть українці грозять їм демонстраційним опущенем салі нарад, то можна лише сказати, що російське правительство належить до сторонництва «одного народа» і єму дає першенство, користаючи з прав господаря дому. Може се обиджати друге сторонництво, що називає ся українським, але не може обиджати народу (!!!), бо він сам в сих квестиях ще не рішив ся на одно (!!!).

Отже автор сих стрічок удає наївного, мовби він не знав що Росія нечуваним утиском з одної, а хитрощами та «пособіями» з другої сторони старає ся здержати зріст української справи, а видвигнути елементи перевертнів та запроданців, мов би не знав і не відомим було єму відношене, в яким стоять сили і розвій українських товариств та організації в Галичині, а сеї т. з. «партії» москальофілів. Він ставить їх на рівні, уважає їх в рівній мірі заступниками українського народа, та ще і тим послїдним признає слухнійшу основу бутя! Се вже не невіжа, а явний намір кокетованя з москальофільськими елементами та фаворизованя з ними. Бути може, що се вплив угодової польско-російської політики, а може наслідки алярмуючих остережень польської праси перед руско-народною організацією в Галичині. Та на кожний спосіб є се нечесний зворот, що не оглядаючи ся на минувше, ні на будуче, гонить

за часовою, принагідною цілю. Але «не крути, бо перекрутиш!» — каже пословиця, — а не завадилоб польским політикам твердо навчити ся єї на память.

Процес Драйфуса.

Субота найважнійший день сего голосного процесу з такою нетерпимістю очікуваний зближив ся. Цілі товпи залягали площу перед салею ліцея, де відбуває ся розправа. В суботу бо переслухвано двох найважнійших євїдків, бувшого президента франції Casimir Perier-a і єверала Mercier-a, котрий в році 1894 видав вирок на Драйфуса. Очікуваня, які привязувано до суботнійшої розправи здійстнили ся. Перебіг розправи був дуже цікавий, хвилями сензаційний а не бракувало також драматичних моментів. Поява першого євїдка Casimir Perier-a на сали викликала велику сензацию. Предсідатель звертає ся до євїдка і жадає, щоби говорив лише правду і нич більше як правду.

Перієр. Зложив-єм присягу і скажу чисту правду, нічого не буду укривати. З пошанованя для сумління судиїв і їх доброї волі — кажу, що скажу правду і не знаю нічого чогоби я не міг сказати. Дальше виголосив бувший президент довгу мову, в котрій оповів все, що дотичить справи Драйфуса і підніє з натиском що не зобовязував ся ніколи до нічого супроти Драйфуса родини. Злі люди лиш могли щось подібного видумати, будьто би він зобовязав ся з чимось родині Драйфуса. В суботу виявило ся також яка властиво була причина уступленя Перієра з президента републіки. Бувший президент категорично заперечив будьто би він уступив з причини конфлікту з Німцями. «Причиною того уступленя — каже Перієр — було поступоване кабінету Діпоа, котрий вєсь робив на власну руку а мене ніколи о нічим не повідомлював.

Дальше при переслуханю сего євїдка викрило, що листи піби то Драйфуса були фальшовані. При кінци переслуханя сказав бувший президент: «Не уступю ся з сього місяця, доки не викриє ся хто брехав, бо я чисту правду говорив — то певна річ.

По переслуханю Перієра викликано другого євїдка єверала Мерсієра — бувшого міністра війни. Мерсієр входить на салею з цілою пакою актив під пахою. Оповідає він подробиці з часу арештованя Драйфуса, потім вспоминає о листах єго в справі обіцянок Перієра. Дальше обговорує справу депеші Ranizzardi-ого і каже, що ся депеша о Драйфусі була цілком автентична. Тоді — каже Мерсієр — з причини справи Драйфуса заносило ся на війну, союз француско-російський не був єще заєвнений, армія не була зорганізована, робилисьмо отже все по-тайком, не показувалисьмо ніяких документів,

щоби уникнути дипломатичних конфліктів. Пан Перієр милить ся, коли каже, що робилисьмо вєсь на власну руку. Противно повідомлялисьмо єго яко президента о вєім». Дальше оповідає Мерсієр о захованю єю Драйфуса по єго засудженю, що він не зєперечив свої вини, коли єго в вязниці відвідав du Paty de Clam. Дальше каже, що в р. 1894 заносило ся на війну з Німцями длятого не говорив нічого о тайних документах, нині признає, що вони були. Потім відчитує документи і каже, що дав моральний наказ, щоби му ті документи достарчили, вєсь робив в кождім разі в добрій вірі. «Я — каже Мерсієр — є бідний чоловік, бороню Франції власними силами, коли тимчасом Англія і Німці зложили 35 мільонів на справу Драйфуса. Під кєнець мови Мерсієра наступила драматична сцена між ним а Драйфусом. Іменно Мерсієр звернув ся до судиїв і просив їх, щоби засудили Драйфуса, бо він є зрадник, він пересєвїдчений є о вині капітана. На єї слова зірвав ся Драйфус і крикнув: «Брєшеш пане єверале я невинний, сто рази невинний. Доведи наперед мою вину. То що говориш то є послїдна безчельність. Сцена ся викликала великий крик в сали так, що предсідатель лєдвї успокоїв аудиторію. Коли Мерсієр виходив з салі почали сикати і свистати. По єім предсідатель відрочив розправу аж на нині.

Вісти з Америки.

Іспит шкільний в Jersey City, N. J.

Дня 4. липня о год 11. перед полуднем зачав ся іспит в нашій рускій школі. Лавки були битком набиті школярами і школярками числом 70. Іспит з релігії, читаня, писаня, рахунків і географії випав дуже добре; так само з нотного єспіву і гри на скрипцях. За те одержали діти, гарні дарунки.

Наша руска школа перебула тяжкі часи; вилізла з довгів бо за галю треба грубо платити, а тепер є чистої готівки в касі над 49 дол.

За старанєм отця духовного основало ся у нас 24. цєвітня с. р. шкільне братство ошадности ім. Маркіяна Шашкевича; до него належать самі діти шкільні хлопці і дівчата. Ціль сего братства єсть: научити ся уже за молоду щадити і складати цєнти, а дальше вєспільно себе вспомагати і відвідovati в єладости. Примусових вкладок нема жадних, лише добровільні. Кожда дитина, як дістане від кого якого цєнта то проколює одну дірку в колі (cent a punch) за кожного цєнта, а коли проколе вєї 30, тоді приносить на мітинг місячний виколений тикет з 30 цнт. і віддає до каси ошадности на свій власний рахунок.

А краса? Плювать на неї, як добра не має, —
Коли плечі і грудницю рубям покриває.
Охани ся-ж, не дрочи ся, не басуй Панаску!
А возьми мою єсїдїку Чубову Параску,
Або Луцьку Гавришеву, або Бондарівну,
180 Безкалачного Палажку, хоть і Гайдарівну.
От дівчата, сам ти знаєш, що і скільки мають,
Прясти, шити і варити все на євїті знають.
І за рід їх хто тут скаже, незвичайне слово?
Ну-ж! яку? кажи! ходїмо!... буде все готово.
Опанас хоть молоденький, та бувала штучка;
Догадавсь, що в серці дядька шипотить гадюка;
Єсьміхнув ся, одвернув ся та й сказав на мову:
>Я надїю ся на Спаса і Євїту Покрову:
Хоть дівчина небагата, — сам я не убогий;
190 Упаду отцєви й нєньці завтра рано в ноги,
Буду плакати, в груди бить ся, буду умоляти,
І вони не поборонять, кого схочу, брати.

Дядько, глядя, що племінник опир став, затяв ся,
Взявши рибу, до господи, як не був убрав ся.
Єсїдлав коня рябого, полєнув в Теплиці;
Як прибув, край Полянина, сївши у криниці,
Розв'язав сакви, задумав трохи попоєсти,
Потім на село пустить ся — забірати вїсти.
Тільки-ж що доїв окрайця й сала четвертину,
200 Охрестив ся і в криниці напоїв скотину, —
Потихеньку, поманеньку дівчина підходить,
Єченьки свої на його мов знакома зводить.
Витягла відро водиці, друге витягає,
Почепила на плечиці, одійшла й єспіває:
>Чумаченьку, козаченьку! де ти молодецє?
Чом на мене твоє око карєє не гляне?
Де ти, галочко, літаєш, де, родино, ходиш?
Чом і доси по берєгу волика не гониш?
Чом від мене не бажаєш євїжої водиці?
210 Із мого відра нового, із сеї криниці?
Ох! колиб ти коло мене голубом звивав ся,
Або гласом соловейка залюбки озвав ся;

Я не чахлаб, не морилась од журби і скуки,
Ожилаб я, опленула і не зналаб муки...
Шпиг єю пієню пильно слухав; от і догадав ся,
Що з єєю дівчиною Опанас зазнав ся.
Думав, думав, якби лєчше взяти ся за діло,
Бо вже сонєчко спускалось, тільки що не сіло;
Привязав сакви до троку, взяв коня за повід,
220 Та й пустивсь слїдком за нею, на розгляд і довід.
Крала двориком несла ся, стала в сїнці крїть ся,
А йому пришло на думку ночувать просить ся.
Щоб-же не було зневаги, каже: «я тижньовий,
Іду з листами із суду в округ Будяковий
Од Ісправника Опари; а відтїль з одвїтом
Мабуть рано поверну ся завтра перед євїтом!»
Добра мати дозволяє; доня-ж і не дума,
Що Панасового дядька гостем ма, Наума.
І постельєнку послали, і нагодували, —
230 Як закон велить хрєстьянський, його шанували.
Довго, довго говорили; і дочку, і нєню
Розпитав Наум і рєчі мов хова в кишеню.
Як поєнули-ж, то очнулась перше вєїх Харина;
Гость розбуркавсь і поїхав; встала і дівчина,
Но ємутная, невєсєла, мов чого боялась —
Помолившись швидче Богу, жалїбно озвалась:
>Мабуть, мамо, злєдїяка був у нашій хаті,
Бо мені єю нічку снілось о великій траті;
Мов тижньовий той приїхав як Армен гарбою,
240 Взяв на неї нашу скриню і мене з собою,
Віз та віз, і пієля того дєсь в садку зоставив,
І ворота того садку кїлами заправив.
>Не турбуй ся, бо то думок пакєсна манїра,
Каже мати й добавляє: «сон-мара, Бог — віра.
І мені таке-ж верзєло ся, тільки не жахаєсь,
Та на Спаса і Пречисту певне єсподїваєсь».
Скот до череди прогнавши, Таля ткати стала;
Харитина свій півміток сидя допрядала.

(Далі буде).

Перший мітинг відбув ся дня 24. цвітня с. р. і вписало ся 63 членів. На другім мітингу зложили діти 6 дол. На третім мітингу зложили 3-60 дол. Товариством управляє комітет вибораний з дітей, а іменно: Мих. Канішак, предсідатель; Антося Петровска, заступн., Гр. Бережняк, касиєр; Марія Каличева, заст., Тимко Сандович секретар, Юлька Криницка, заст. секр., Гриць Ткачик і Євка Урбан, контролери, Іван Балак дверник.

Мітинги того братства відбувають ся в той сам день, що і комітету шкільного, отже під надзором старших. Дбаймо о розвій наших шкіл бо наша надія і сила лежить в молодім поколінню.

Іспит школярів в Оліфанті.

Іспит школярів в Оліфанті відбув ся дня 16. сего місяця в місцевій рускій гали. — Всіх школярів було в році 39, з тих однак прийшло на іспит лиш 27; другі покинули школу і пішли робити або служити. Предметами іспитів були катехізм, біблія, руске писане, читане і оповідане, граматика, деклямація, рахунки, географія і спів. Іспит тривав три години. Зі всіх предмесів відповідали діти загально добре, а декотрі навіть дуже добре. По іспиті роздано всім ученикам відповідні нагороди.

Вечером тогож самого дня відбув ся в тій же гали вечерок на дохід місцевої школи. Людей зібралось висше 150. На вечерку були співи хорові, дуети, терцети, були деклямації, а крім приривав і просьпівував фонограф. Навпослід при помочи магічної лампи були показувані обяснюючі образки з біблії (причта о милосернім слугі), образи різних диких звірей і для розвеселеня кільканацять смішних образків.

Новинки.

— **Українсько-русский університет у Львові** пам'яткова книга першого академічного віча студентів всіх висших австрійських шкіл — вже вийшла з друку. З причини, що велика часть накладу сеї дуже цікавої книжки розійшла ся в одній майже хвили, звертає ся увагу посторонних людей, щоби хочаби познакомити ся ближше зі змістом сеї книжки замовляли як найскорше. А що чистий дохід призначений на так важку ціль як *університет людський* думаємо, що книжка знайде ся в кожного широкого патріота. Книжка коштує 50 кр. Замовляти можна в тов. «Академічна Громада» Львів, Ринок ч. 10.

— **Вписи учеників до семінарії учительської в Сокалі і рускої школи вправ** відбудуть ся в днях 29, 30 і 31 серпня. На курс приготівляючий будуть прийняті ученики, що скінчили з добрим поступом VI. класу шкіл 6-класових, або другий рік V. класу 5-класових, або також II. класу гімназіяльну, взгядно реально, і мають скінчених 14 літ житя. Можуть однак бути прийняті на курс приготівляючий і такі ученики, що скінчили шестий рік науки в школах низшого типу і приватно доповнили недостаючі їм відомости. Від учеників, що хотять вступити на I. рік семінарії, вимагає ся укінчення школи виділової або IV. класу гімназіяльної взгядно реально. При вписі треба предложити: метрику хрещеня, на доказ укінчення 15, взгядно 14 літ житя; послідне свідощтво шкільне; на случай перерви в науках свідощтво моральности на час перерви; свідощтво здоровля, виставлене повітовим лікарем. — Іспити вступні відбудуть ся 1. і 2. вересня. Всі часописи краєві упрашає ся о ласкаве повторене повисшого оповіщення.

— **Справозданя посольські.** Посли до Ради державної о. Данило Тавячевич і др. Окуневский в недовгій часі мають скликувати в своїх повітах віча виборців для справоздань посольських для поради над нинішнім положенем народу іруского.

— **Школа кадетів у Львові.** З п'ятком шкільного року 1899/1900 буде отворена у Львові школа кадетів для піхоти. На перший рік може бути прийнятих 30-50 аспірантів. Просьби о прийняте можна вносити найдалше до 25. с. м.

— **Нові єпископи рускі митрополит Куїловский і єпископ Шентицький** мають бути покликані до присяги — як доносять польські дневники — доперва з кінцем сього місяця.

— **Утік зі Львова до Америки** Антін Поврозник згінник свиней, укравши 30.000 зр.

— **Виділ краєвий** зарядив люстрацію Ради повітової в Долинні, що єї презесом був покійник Вітославский.

— **Убийство.** Віїт з Вербіжа — як доносить «Gazeta Kołomyjska» — жив від довшого часу в незгоді з своїм зятем. Дійшло до того, що наставляв власну дочку, щоби з мужем не жила. Зять, котрому домашнє житє вже було обри-

дло, шіймав якось раз при спосібности віїта і так побив, що той в его руках умер. Стало ся се в ночі з четверга на п'ятницю. Убийник сам зголосив ся до суду.

— **Банда циганів** з сімнацять осіб прибула перед кількома тижнями з Сербії до Галичини і осадовила ся від тижня у Львові під проводом Стефана Яновича. Друга банда під проводом головного ватажка Радована Марковича вештала ся в околиці Львова. Обі банди вели ся спокійно і нігде не викликали ніяких галабурд. Львівську банду придержано вчєра на рогащі Городецькій і відослано на поліцію. Тут заявили цагане, що хотять злучитись з своїми товаришами з околиці. Поліція вивела їх під охороною за рогачку, а там злучили ся обі банди разом і помандрували до своєї вітчизни.

— **Підозрілого о крадіж** якогось німого арештовано вчєра. Німий однак так завзято почав боронити ся, що поліціянти добули шабель і страшно покалічили.

— **Заговор на Міляна.** Як доносять з Білгороду, Кнезевич, що то зробив атентат на короля Міляна має бути здецидованим сказати перед судом, що замах той сам Мілян замовив. З тої причини ширять вісти, мовби то він збожеволів.

— **З Кієва доносять:** На передмістї Куженевці боднар Чех Ігкій забив двома вистрілами свою жінку. Хотів ще забити й сина, в кінці стрілив до себе. Причина сеї трагедії задрість. Ігкій підозривав жінку, що его зраджує.

Телеграми.

Відень, 14. серпня. Доносять до «Fremdenblatt» що з причини ноголосок що німецька опозиція постановила при помочи обструкції перешкодити вибори до всепільних делегацій припоминають «Lidove Noviny» §. 10. о виборі делегацій, в котрим каже ся, що правительство в разі недопущеня до виборів, може пикликати тамтогорічних членів всепільних делегацій.

Петербург, 14. серпня. Папский нунцій Тарвассі буде висланий вкоротці в місї до Петербурга. Має він там залагодити справу становиска католицької церкви в Росії — крім того має приготівати ґрунт під укладу, котрих цілею має бути урядженє сталої репрезентації папскої в Петербурзі.

Петербург, 14. серпня. Ректори університетів петербурского і казаньського зістали увільнені з займаючих дотепер посад.

Прага, 14. серпня. Ческі студенти, що були на прогульці в Цилєї, разом з своїми професорами внесли зажаленє до міністерства справ внутрішних на Німців, котрі їх напастували.

Петербург, 14. серпня. Цар вже склонив ся до уступств взгядом Фінляндії, але міністер Горемікєв представив єму, що супроти вмшаня ся заґраниці булоби се упокоренем для Росії. Длятого брутальне поступованє буде далі продовжати ся.

Париж, 14. серпня. Арештовано Zerouleda котрий хотів зробити замах стану.

Порторіко, 14. серпня. Підчас страшної бурі згинуло понад 200 людей. Ті, що лишили ся, згинули з голоду.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Омелько Цуциня.

Оповіданє

Олександра Катренка.

(1897 р.)

(Далі.)

V.

Гріх і кара.

І коли-то воно та переведить ся те на світі, що гарна та одіж хочь-би якого дурня, то дивись, усеюди впускає, ось як йому двері кожні відчиняє. Навпаки-ж людина плохенько одягненя, хоч нехай вона буде й ось якою гарною, й ось якою розумною, далі порогу що найбільше попхати ся і змоги немає. Ото-ж не диво, коли і наш пан Лікар, наміряючи ся йти в світ шукати долі, перш за всього попиклував ся собі, щоб одягненим бути як слід. Як людині убогій, то нелегко-то йому було справити собі одіж, бо-ж і не дешево-ж вона і коштує. Впало йому так, що навіть і зоборужив ся він. Через те отой свій праздниковий чорний сюрдут й нинче таке все він дуже беріг. Одягав його тільки що до народу якого небудь, дома ховав, обкладаючи його щоденню, щоб і не заплив ся. Були-ж

у лікаря нашого такі-ж праздникові і рукавички і новісінський бриль. Бриль — то він тільки отсе днями його собі розгорював.

— Омелько! Слухай-но сюди! Сегодня у вечері самоварю настановлювати задля мене не треба. Чаю сегодня я дома не питиму. Чувш? — сказав Омелькові нуйжи відпочивший після обіда пан Лікар.

— Чую.

— Та пильнуй, ради Бога, дзвінка, бо сегодня я поверну ся до дому пізенько. Чувш?

— Ато-ж, чую.

— А то ти, як заснеш, то і буде так, як по всяк час, що мов мертвий, хоч з рушниць над головою в тебе вибухай, то і тоді тобі, здаєть ся, дарма буде.

— Ні, пане, тепер я вже не спатиму. Щось мій сон перебив ся вже, перевернув ся він вже на безсонє. Попереду-ж було, признати ся, то я і сам дивував ся не по малу, чого воно зомною та таке? Сплю було, та й думаю собі: спаня, то воно все однакове, як насіньчко те. Адже-ж як почнеш насіня лускати, то і лускаєш, і лускаєш і лускаєш його і не відчепиш ся від його. От, так саме, гадаю, і зо сном там: спить, спить, спить і все спати хочеть ся і чім частійше теє, тим смачнійше все воно.

— Насіннячко! — передразнив пан Омелько, шуткуючи. — Насіннячко! Прирівняв насіннячко до спання! Нічого казати подібно одно до другого, як чобіт до борщу. Ха-ха-ха! А тепер же чому, кажеш не спить ся тобі?

— Та того мабуть, що вже переспав ся, то-б то наїв ся вже того спання.

— Наїв ся! Ха-ха-ха! Ну, давай же умивати ся швидчи, хвилософе ти Хуторянській!

— От вже і лягти ся почали, немов я вам Бог знає що зробив?

— Лаю ся? Тю! Та це я похваляю тебе, а не лаю ся! Дурню ти! Хвизап, це розумний чоловік виходе.

— Хиба? Не чув ніколи, то і не втямив; Ну, так спасибі вам, коли так.

— То-то! Ну, буде-ж, буде натякати! Вмивати ся кажу, давай мінї.

— Зараз! сю мить! Водиці холодної, прямиєсінки з під чопу підунесу, бо я по собі вже знаю, як то воно добре, приємно буває студеною водою умивати ся, попоспавши добре, Сю мить! І справді миттю Омелько притяг повнієсінке відро холодної води з водопроводу, який був прокладеним прямиєсінкою у їхній двір.

Умив ся пан і звелівши ще раз найпильнійше стежити дзвінка, потяг кудись у часті до знаємих своїх, а може, хто його знає і до хворих яких попереду.

Зачинив двері Омелько за паном, та і залишив ся сам собі один, як палець. Важко йому дуже стало на самоті. Сум такий обгорнув його, що аж-аж, невимовний.

— Господи! і чим би його розважити ся таким хоч мало-мало? погадав Омелько, та, не днаючи і сам за для чого, ступня заступнею, немов не сам він йшов, а самі ноги по своїй волі несли його, ступали, посунув ся він нікати по всім трьом горницям усеюди й у всі кутки зазираючи, заглядаючи і нічого зовсім тим часом не бачучи. Тума тумою він зробив ся. Ходє він, а голова його аж натоптала ся йому тиею химерною гарною одежою, навіть такою гарною, якої і в світї немає, садками якимись, баришнями, та все красними, найкраснішими. Зробило ся з його головою таке, що хто його знає й яке! І повно буцім у його там тих думок, щілиночки буцім за ними там у його не знайдеш, — тим же часом буцім і пусто у його там, пустієсінкою так, що аж вітер немов по етепові широкому, гуляє, гудє. Гудє він там у його, свистить, шумує і шумлякою своєю великою так запанував всім його мозком до наймалійшої крихтиночки його, що нічого і не досягає вже йому туди. Та шумлява вітряна не попускає йому туди нічого хоч і крацаго, розумнійшого, але не в приклад нешумнявого, тихійшого.

(Далі буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:20	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:50	з	Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6:15	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	7:10	з	Зимної-води	6:30	до	Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7:40	з	Янова	8:45	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7:55	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:30	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	7:44	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:10	до	Янова	
	8:05		на дв. головний	9:25	до	Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
	8:15	з	Сокаля, Рави рускої	9:53	до	Янова	
1:30	9:00	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	10:10	до	Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
	11:15	з	Ярослава і Любачова	12:50	до	Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята	
1:50	11:55	з	Іцкан, Чернівців і Станиславова	2:15	до	Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
	1:01	з	Янова	9:45	до	Іцкан (Ясс, Букарешту)	
	1:40	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	2:55	до	Кракова (Відня) Хавівки ч. Рашів	
2:20	5:15	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:35	5:40		на дв. голов.	3:15	до	Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
	5:55	з	Сокаля, Белзця і Любачова	3:20	до	Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
				3:26	до	Брухович	
				5:25	до	Ярослава	
Ніч				Ніч			
8:45	6:10	з	Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:21	до	Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	6:20	з	Іцкан, Сучави	6:40	до	Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
		з	Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	6:50	до	Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
	7:58	з	Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7:00	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	8:15	з	Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:10	до	Сокаля і Рави рускої	
		з	Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7:20	до	Тернополя дворець головний	
	8:14	з	Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту	7:42	до	Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
	9:21	з	Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	7:47	до	Янова від 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
12:30	10:10	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	8:35	до	Янова від 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
	10:08	з	Лавочного (Пешту) Хирова	9:10	до	Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	10:25	зі	Скольного, Калуша	10:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	10:30	з	Підволочиск на дворець Підзамче	10:50	до	Підволочиск, Бродів дв. головний	
	12:10	з	на дворець головний	11:10	до	Кракова (Відня, Берліна)	
	3:05	з	Кракова (Відня), Самбора, Сянока	11:32	до	Брухович від 7. мая до 10. вересня	
	3:30			4:10	до	Кракова (Відня, Берліна)	
2:16	6:00	з	Кракова (Відня), Самбора, Сянока	5:50	до	Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзд.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 ¹/₂ % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні коронові
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи товариства кредиторського земського
- 4 ¹/₂ % листи Банку краєвого
- 5 % облігації Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінційні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі денним.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

Вдова по сьвященику
пошукує
двох учеників з народних шкіл
на помешканє з віктом.

Зголошеня пишменні приймає з гречности Адміністрация часописи «Руслан».

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедия в 3. актах з сільского життя.
Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.
Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міського побуту.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедия в 1. акті опрацьована після німецкого.
Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Соль-терно
оповіданє з льотерийних пригод.
Ціна книжки 15 кр.

На поштову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреев. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі звариадї, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вносятся:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року вносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Днѣстра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Днѣстеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 ¹/₂ % і 1 % додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстрѣ»; Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)

Галицкий Банк кредитовий
почавши від 1 лютого 1890 видає

4 % АСИГНАТИ КАСОВІ
з 30-дневним виповідженєм,

3 ¹/₂ % АСИГНАТИ КАСОВІ
з 8-дневним виповідженєм,

а всі инші находячі ся в обігу 4 ¹/₂ % Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4 % з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.